EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

أسباب نيل الأرزاق

Asbāb Nayl al-Arzāq

CAUZELE DOBÂNDIRII MIJLOACELOR DE TRAI

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

Cauzele dobândirii mijloacelor de trai

أسباب نيل الأرزاق

Asbāb Nayl al-Arzāq

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: أسباب نيل الأرزاق
Ediția I
© 2026 Institutul Tawhid, pentru traducerea în limba română.
Text arab coranic: Tanzil Project, text Uthmani v1.1, © 2007–2026, CC BY 3.0 · https://tanzil.net.
Ediția-sursă: ʿAbd al-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr, Asbāb Nayl al-Arzāq, Dār al-Maḥajjah.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cauzele dobândirii mijloacelor de trai

بسم الله الرحمن الرحيم

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Laudă lui Allah, Dătătorul mijloacelor de trai, Cel cu putere trainică! Mărturisesc că nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, Care nu are niciun asociat, Dumnezeul Adevărat și Vădit, și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său, cel mai de seamă dintre toți urmașii lui Adam. O, Allah, binecuvântează-l și dăruiește-i pace lui, familiei sale, companionilor săi și celor care i-au urmat!

Așadar, printre numele Domnului nostru, Cel Măreț și Preaînalt, se află *„al-Razzāq” — „Dătătorul mijloacelor de trai”*. În Mâna Sa se află mijloacele de trai, iar El Se îngrijește de hrana robilor Săi. Allah, Slăvitul, a rânduit pentru robii Săi cauze pe care le-a arătat în Cartea Sa și pe care Profetul Său ﷺ le-a explicat în Sunnah. Prin ele se dobândesc mijloacele de trai, se atrag cele bune și binecuvântările și se îndepărtează relele și nenorocirile. Ne vom opri asupra unora dintre cele menționate în Cartea lui Allah și în Sunnah Profetului Său ﷺ despre cauzele dobândirii mijloacelor de trai, a binelui și a binecuvântărilor. Să medităm, așadar, la cele cuprinse în Cartea Domnului nostru și în Sunnah Profetului nostru ﷺ.

Credința în Allah, faptele drepte și teama de Allah, Cel Măreț și Preaînalt, sunt cea mai însemnată cale pentru dobândirea mijloacelor de trai; ele sunt chiar temelia ei și temelia binelui și a binecuvântării ei.

Allah Preaînaltul spune:

﴿فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ﴾

Cei care cred și săvârșesc fapte drepte vor avea iertare și mijloace de trai alese.

Coran, al-Ḥajj 22:50

﴿وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّهُۥ مَخۡرَجٗا وَيَرۡزُقۡهُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَحۡتَسِبُۚ وَمَن يَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِ فَهُوَ حَسۡبُهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ بَٰلِغُ أَمۡرِهِۦۚ قَدۡ جَعَلَ ٱللَّهُ لِكُلِّ شَيۡءٖ قَدۡرٗا﴾

Celui care se teme de Allah, El îi va da o ieșire și îi va dărui mijloace de trai de unde nu se așteaptă. Celui care se încrede în Allah, El îi este de ajuns. Allah Își duce la îndeplinire porunca. Allah a rânduit pentru fiecare lucru o măsură.

Coran, al-Ṭalāq 65:2–3 (de la sfârșitul versetului 2)

Printre temeliile dobândirii mijloacelor de trai se află încrederea sinceră în Allah și buna bizuire pe El: să Îi încredințezi Lui lucrurile, cu încredere, credință și bizuire.

În hadithul lui ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, se relatează că Profetul ﷺ a spus:

لو أنكم توكلتم على الله حق توكله لرزقكم كما يرزق الطير
تغدو خماصا وتروح بطانا

„Dacă v-ați încrede în Allah așa cum se cuvine, El v-ar dărui mijloace de trai așa cum le dă păsărilor: ele pleacă dimineața cu pântecele gol și se întorc seara sătule."[1]

Răbdarea este cheia ușurării și poarta înlesnirii. Allah, Cel Măreț și Preaînalt, spune în Revelația Sa limpede:

﴿إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾

Cei răbdători își vor primi răsplata fără socoteală.
Coran, al-Zumar 39:10 (fragment)

Ruga este cheia oricărui bine în viața de aici și în Viața de Apoi. Celui căruia i s-a dăruit ruga nu i se refuză răspunsul. Allah, Cel Măreț și Preaînalt, nu respinge ruga robului Său și nu dezamăgește credinciosul care Îl cheamă. Printre rugile din Coran se află:

﴿وَٱرْزُقْنَا وَأَنتَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ﴾

Dăruiește-ne mijloace de trai, căci Tu ești Cel mai bun Dătător al lor!
Coran, al-Mā'idah 5:114 (fragment)

1 Relatat de al-Tirmidhī (2344) și Ibn Mājah (4164). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (310).

Cine trece prin greutăți și este împovărat de datorii să se îndrepte spre Allah, Cel Măreț și Preaînalt, prin rugă și cerere. Al-Tirmidhī și alții au relatat de la ʿAlī, Allah să fie mulțumit de el, că un sclav care încheiase un contract pentru răscumpărarea libertății sale a venit la el și a spus: *„Nu mai pot să îmi achit răscumpărarea; ajută-mă!"* El i-a răspuns: *„Să nu te învăț niște cuvinte pe care mi le-a predat Trimisul lui Allah ﷺ și prin care Allah ți-ar achita datoria, chiar dacă ar fi cât muntele Șīr?"* El i-a spus să rostească:

اللهم اكفني بحلالك عن حرامك وأغنني بفضلك عمن سواك

„O, Allah, fă-mi de ajuns ceea ce ai îngăduit, ca să nu am nevoie de ceea ce ai interzis, și îndestulează-mă prin harul Tău, ca să nu am nevoie de nimeni în afară de Tine!"[2]

În această privință este necesară o intenție sinceră atunci când omul ia bani de la alții ca împrumut sau datorie: să aibă intenția sinceră de a-i înapoia și de a-și achita datoria. Astfel dobândește mijloace de trai și ajutor. În Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

من أخذ أموال الناس يريد أداءها أدى الله عنه، ومن أخذ يريد إتلافها أتلفه الله

„Cine ia averile oamenilor cu intenția de a le restitui, Allah va achita pentru el; iar cine le ia cu intenția de a le risipi, Allah îl va nimici."[3]

2 Relatat de Aḥmad în al-Musnad (1319) și de al-Tirmidhī în Sunan-ul său (3563). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (266).

3 Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (2387).

Imamul Aḥmad a relatat de la ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Nu este niciun rob care să aibă intenția de a-și achita datoria fără să aibă ajutor de la Allah, Cel Măreț și Preaînalt.”[4]

Al-Nasāʾī a relatat de la Maymūnah, Allah să fie mulțumit de ea, că Profetul ﷺ a spus: „Nimeni nu contractează o datorie, iar Allah știe că el dorește să o achite, fără ca Allah să o achite pentru el în viața de aici.”[5]

Recunoștința față de Allah, Cel Măreț și Preaînalt, aduce sporirea mijloacelor de trai. Prin ea se păstrează binefacerile existente și se dobândesc cele care lipsesc. Este de ajuns, drept dovadă, spusa Domnului nostru, Cel Măreț și Preaînalt:

﴿وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ۖ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ﴾

Când Domnul vostru a vestit: „Dacă veți fi recunoscători, vă voi dărui mai mult; iar dacă veți fi nerecunoscători, pedeapsa Mea este aspră.”

Coran, Ibrāhīm 14:7

4 Musnad Aḥmad (24439). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (2822).

5 Relatat de al-Nasāʾī (4700). Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Nasāʾī, fără cuvintele „în viața de aici”.

Stăruința în cererea de iertare și întoarcerea cu căință la Cel Puternic, Cel Mult Iertător, aduc mijloace de trai, bine și binecuvântări:

﴿وَأَنِ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُم مَّتَٰعًا حَسَنًا﴾

Cereți iertare Domnului vostru, apoi întoarceți-vă la El cu căință, iar El vă va dărui o viață bună.

Coran, Hūd 11:3 (fragment)

﴿فَقُلْتُ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ إِنَّهُۥ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا وَيُمْدِدْكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل لَّكُمْ جَنَّٰتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَٰرًا﴾

Am spus: „Cereți iertare Domnului vostru, căci El este Mult Iertător! El va trimite asupra voastră ploaie din belșug, vă va dărui averi și fii și vă va da grădini și râuri.”

Coran, Nūḥ 71:10–12

Păstrarea legăturilor de rudenie aduce lărgirea mijloacelor de trai. În cele două Ṣaḥīḥ-uri, Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

من سره أن يبسط له في رزقه وأن ينسأ له في أثره فليصل رحمه

„Cine dorește să i se lărgească mijloacele de trai și să i se prelungească viața să își păstreze legăturile de rudenie.”[6]

6 Relatat de al-Bukhārī (2067), a cărui formulare este reprodusă aici, și Muslim (6688).

Cheltuirea, milosteniile și dăruirea pe calea lui Allah sporesc averea și aduc binele. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُۥ ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ﴾

Orice ați cheltui, El vă va înlocui, căci El este Cel mai bun Dătător al mijloacelor de trai.

Coran, Saba' 34:39 (fragment)

În hadithul Profetului ﷺ se spune: „Milostenia nu a micșorat nicio avere."[7]

Împlinirea succesivă a pelerinajelor Ḥajj și ʿUmrah aduce mijloace de trai și îndepărtează sărăcia. În hadithul consemnat de al-Tirmidhī și de alții, Profetul ﷺ a spus:

تابعوا بين الحج والعمرة فإنهما ينفيان الفقر والذنوب كما ينفي الكير خبث الحديد

„Împliniți succesiv Ḥajj și ʿUmrah, căci ele îndepărtează sărăcia și păcatele așa cum foalele fierarului îndepărtează impuritățile fierului."[8]

Hadith autentic.

7 Relatat de Muslim (6757), din hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

8 Relatat de al-Tirmidhī (810) și al-Nasāʾī (2630). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (1200).

Căsătoria și urmașii sunt un prilej de dobândire a mijloacelor de trai. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَأَنكِحُواْ ٱلۡأَيَـٰمَىٰ مِنكُمۡ وَٱلصَّـٰلِحِينَ مِنۡ عِبَادِكُمۡ
وَإِمَآئِكُمۡۚ إِن يَكُونُواْ فُقَرَآءَ يُغۡنِهِمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ﴾

Căsătoriți-i pe cei necăsătoriți dintre voi și pe cei drepți dintre robii și roabele voastre! Dacă sunt săraci, Allah îi va îndestula din harul Său.

Coran, al-Nūr 24:32 (fragment)

﴿وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَوۡلَـٰدَكُمۡ خَشۡيَةَ إِمۡلَـٰقٖۖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُهُمۡ وَإِيَّاكُمۡ﴾

Nu vă ucideți copiii de teama sărăciei! Noi le dăruim mijloace de trai lor și vouă.

Coran, al-Isrāʾ 17:31 (fragment)

Migrarea pe calea lui Allah este una dintre cauzele dobândirii mijloacelor de trai. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوٓاْ أَوۡ مَاتُواْ لَيَرۡزُقَنَّهُمُ
ٱللَّهُ رِزۡقًا حَسَنٗاۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ﴾

Celor care au emigrat pe calea lui Allah, apoi au fost uciși sau au murit, Allah le va dărui mijloace de trai bune. Allah este Cel mai bun Dătător al mijloacelor de trai.

Coran, al-Ḥajj 22:58

În această privință este neapărat necesar să nu te atașezi de viața lumească și să nu faci din ea cea mai mare preocupare și țelul tău suprem. Profetul nostru ﷺ a spus:

من كانت الدنيا همه فرق الله عليه أمره وجعل فقره بين عينيه ولم يأته من الدنيا إلا ما كتب له

„Celui a cărui preocupare este viața lumească, Allah îi împrăștie treburile, îi pune sărăcia înaintea ochilor și nu îi vine din această lume decât ceea ce i-a fost scris.”[9]

În începutul dimineții este binecuvântare. Al-Tirmidhī, Abū Dāwūd și alții au relatat de la Ṣakhr ibn Wadāʿah al-Ghāmidī, Allah să fie mulțumit de el:

„Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «O, Allah, binecuvântează comunitatea mea în primele ceasuri ale dimineții!» Când trimitea un detașament sau o oaste, îi trimitea la începutul zilei. Ṣakhr, Allah să fie mulțumit de el, era negustor și obișnuia să își trimită mărfurile de la începutul zilei. Astfel s-a îmbogățit și averea lui a sporit.”[10]

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, spune în cartea sa Zād al-Maʿād (4/219): *„Somnul de dimineață împiedică dobândirea mijloacelor de trai, deoarece acesta este timpul în care făpturile își caută cele necesare traiului și timpul în care se împart mijloacele de trai.”*

El a menționat că Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de el, a văzut un fiu al său dormind dimineața și i-a spus: *„Ridică-te! Dormi în ceasul în care se împart mijloacele de trai?”*

Împlinirea nevoilor oamenilor și străduința pentru a le ușura necazurile aduc bine și binecuvântări. Allah, Cel Măreț și Preaînalt, îl ajută pe rob atât timp cât robul își ajută fratele.

---

9 Relatat de Ibn Mājah (4105). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (950).

10 Al-Tirmidhī (1212) și Abū Dāwūd (2608). Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Tirmidhī.

În această privință sunt neapărat necesare munca, străduința, seriozitatea și sârguința, precum și părăsirea inactivității. Allah Preaînaltul spune:

﴿فَٱمۡشُواْ فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُواْ مِن رِّزۡقِهِۦۖ وَإِلَيۡهِ ٱلنُّشُورُ﴾

Străbateți întinderile pământului și mâncați din mijloacele de trai dăruite de El! La El va fi învierea.

Coran, al-Mulk 67:15 (fragment)

احرص على ما ينفعك واستعن بالله

„Străduiește-te pentru ceea ce îți este de folos și cere ajutorul lui Allah!”[11]

Printre lucrurile însemnate și folositoare în această privință se află **cererea frecventă de binecuvântare și pace pentru Trimisul lui Allah ﷺ.** În al-Tirmidhī s-a relatat de la Ubayy ibn Kaʿb, Allah să fie mulțumit de el, care a spus:

„Am spus: «O, Trimis al lui Allah, cer multe binecuvântări asupra ta. Cât din rugile mele să fie cerere de binecuvântări pentru tine?» El a răspuns: «Cât dorești.» Am întrebat: «Un sfert?» El a răspuns: «Cât dorești; iar dacă sporești, este mai bine pentru tine.» Am întrebat: «Jumătate?» El a răspuns: «Cât dorești; iar dacă sporești, este mai bine pentru tine.» Am întrebat: «Două treimi?» El a răspuns: «Cât dorești; iar dacă sporești, este mai bine pentru tine.» Am spus: «Atunci toată ruga mea va fi cerere de binecuvântări pentru tine» — adică ruga mea de cerere. El a răspuns: «Atunci grijile îți vor fi îndepărtate și păcatul îți va fi iertat.»”[12]

11 Ṣaḥīḥ Muslim (6945), din hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

12 Ṣaḥīḥ Sunan al-Tirmidhī (2457).

Îl rugăm pe Allah Cel Generos, Stăpânul Tronului măreț, să ne dăruiască tuturor mijloace de trai, căci El este Cel mai bun Dătător al lor, să ne facă să avem folos din călăuzirea Cărții Sale și să ne dea izbândă în urmarea Sunnei Profetului Său ﷺ.

ASBĀB NAYL AL-ARZĀQ

MUNCĂ, ÎNCREDERE ȘI RECUNOȘTINȚĂ

Mijloacele de trai se caută prin cauzele pe care Allah le-a rânduit.

O îndrumare despre credință și faptă, rugă, recunoștință, sprijinirea oamenilor și străduință, întemeiată pe Coran și Sunnah.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro